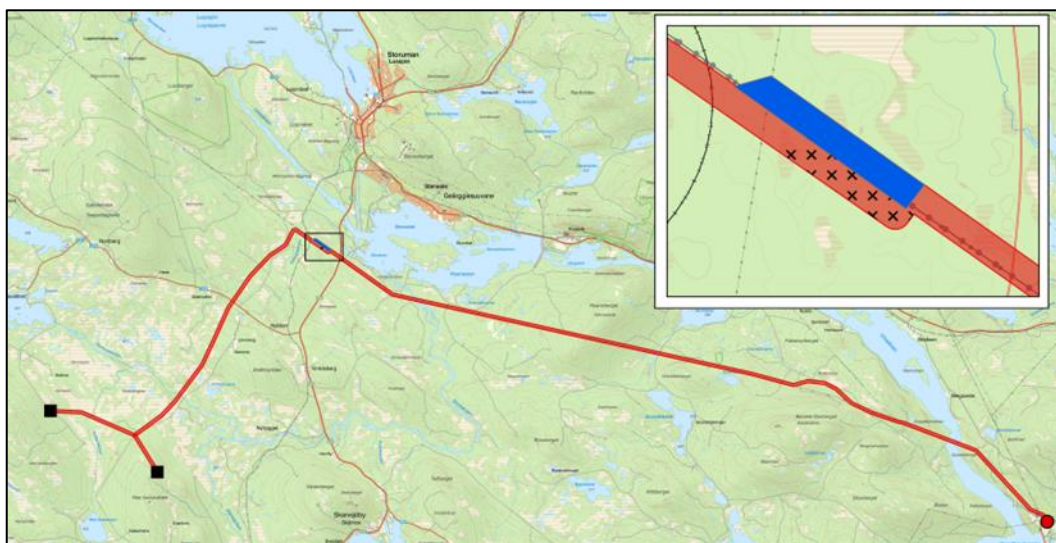

2025-10-28

Samrådshandling

Avseende ansökan om ändring av nätkoncession för linje enligt 2 kap. 27 § ellagen för del av 170 kV-ledning mellan Inre respektive Yttre Verkanliden till Grundfors, Storumans kommun, Västerbottens län

Projektorganisation:

Vattenfall Eldistribution AB
www.vattenfall Eldistribution.se

Telefonväxel:	08-739 50 00
Org.nr:	556417-0800
Projektledare:	Karl Drugge
Tillstånd och rättigheter:	Petra Berggrund

Miljökonsekvensbeskrivning:

AFRY Sweden AB
169 99 Stockholm
www.afry.com

Uppdragsledare	Katrin Seuss
Förenklat underlag	Maria Källqvist
Granskning	Katrin Seuss

Foton, illustrationer och kartor: AFRY om inget annat uppges.

Kartmaterial: ©Lantmäteriet MS2013/04895. Länsvisa geodata © Länsstyrelsen

SAMMANFATTNING

Vattenfall Eldistribution AB (Sökanden) avser att ansöka om ändring av nätkoncession för linje enligt 2 kap. 27 § ellagen för en kortare delsträcka för en 170 kV-luftledning (konstruktionsspänning) mellan Inre respektive Yttre Verkanliden, för vilken koncession (tillstånd) erhållits men som ännu inte byggts. Ledningen berör Storumans kommun, Västerbottens län.

Ändringen är nödvändig för att erhålla en mer lämplig korsningspunkt mellan planerad 170 kV-ledning och befintlig 220 kV-ledning (nominell spänning), som ägs av Svenska kraftnät och som utgör en del av det svenska transmissionsnätet (stamnätet). Vid detaljprojekteringen har det visat sig att avståndet mellan linorna för den befintliga 220 kV-ledningen och terrängen inte är tillräckligt för att den planerade 170 kV-ledningen ska kunna korsa under. Korsningspunkten behöver därför flyttas ca 500 meter längre västerut jämfört med tidigare föreslagen korsningspunkt, till en plats där avståndet mellan linor och mark är större. Ändringen innebär ett något större behov att avverka skog jämfört med tillståndsgiven sträckning som var lokaliserad till mark som nyligen avverkats.

Markanvändning och planer

Marken som berörs av den ändrade sträckningen består, liksom för tillståndsgiven sträckning, av skogsmark. Ändringen berör inga detaljplaner och är förenlig med kommunens översiktsplan. Nu aktuell ändring innebär ingen skillnad i det totala markbehovet, ca 140 ha, för hela den tillståndsgivna sträckan. Däremot innebär ändringen att något mer skog, en area av ca 25 x 500 meter, behöver avverkas jämfört med tillståndsgiven sträckning. Detta då den sträcka som med denna ändring utgår redan är avverkad, inom ramen för det skogsbruk som beskrivs i området, medan den tillkommande ytan inte är det.

Rennäring

Det berörda området ligger inom Vapsten samebys område och utgör bl.a. vinterland för rennäringen. Ändringen berör bl.a. utpekad riksintresseområde (flyttled) för rennäringen. Nu aktuell ändring innebär att en mindre tillkommande yta behöver avverkas jämfört med tillståndsgiven sträckning. Detta då tillståndsgiven sträckning på den aktuella platsen är förlagd i ett redan avverkat område medan nu aktuell sträckning inte är det. Ny ledning förläggs dock i anslutning till en befintlig ledning och den skogsmark som behöver avverkas kan begränsas genom att skogsgatan för befintlig ledning kan samnyttjas. Ändringen av ledningssträckningen bedöms medföra en marginell förändring av påverkan jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning. Konsekvenserna för rennäringen bedöms därför vara obetydliga för nu aktuella ändring jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning. Konsekvenserna för rennäringen för byggnation av hela ledningssträckan bedöms därför fortsatt vara måttlig under både anläggningsskede och driftfas.

Naturmiljö

Naturmiljön som berörs av den ändrade sträckningen består av skogsmark och planerad skogsgata för nu aktuell ändring tangerar ett naturvärdesområde av naturvärdesklass 2 (högt naturvärde). Inom området men utanför den planerade skogsgatan har ett antal arter varav några rödlistade/fridlysta påträffats. Då avverkning planeras ske endast i direkt anslutning till befintlig skogsgata bedöms de negativa konsekvenserna för naturmiljön bli små i jämförelse med tillståndsgiven sträckning. Konsekvenserna för naturmiljön för byggnation av hela ledningssträckan bedöms därför fortsatt vara måttlig.

Boendemiljö, kulturmiljö, landskapsbild och friluftsliv

Det finns varken bostäder eller kända kulturmiljöer i närområdet för ändrad sträckning, någon påverkan på dessa förväntas därför inte. Vandringsleden "Kyrkstig Sätervallen" korsar tillståndsgiven och ändrad ledningssträckning samt befintlig 220 kV-ledning. Den ändrade sträckningen innebär således igen förändring vad gäller påverkan på friluftslivet jämfört med tillståndsgiven sträckning. Påverkan på landskapsbilden bedöms inte förändras av den nu aktuella ändringen. De negativa konsekvenserna för kulturmiljön, landskapsbilden och friluftslivet bedöms vara likvärdiga med tillståndsgiven sträckning.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	5
1.1	Bakgrund och syfte.....	5
1.2	Vattenfall Eldistribution AB	6
1.3	Disposition, metod och avgränsning	7
2	TILLSTÅNDSPROCESSEN	8
2.1	Gällande tillstånd och ändring av nätkoncession för linje	8
2.2	Rätten till mark på annans fastighet.....	8
2.3	Annan lagstiftning.....	8
3	ALTERNATIV.....	9
3.1	Planerad ändring av sträckning.....	9
3.2	Nollalternativet.....	9
4	TEKNISK BESKRIVNING.....	10
4.1	Utformning och uppförande.....	10
4.2	Markbehov.....	10
4.3	Drift och underhåll	11
4.4	Avveckling och rivning.....	11
5	FÖRUTSÄTTNINGAR OCH MILJÖKONSEKVENSER	11
5.1	Rennäring.....	11
5.2	Naturmiljö	13
5.3	Kulturmiljö.....	15
5.4	Miljömål	15
5.5	Sammanfattning	16
6	REFERENSER	16

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund och syfte

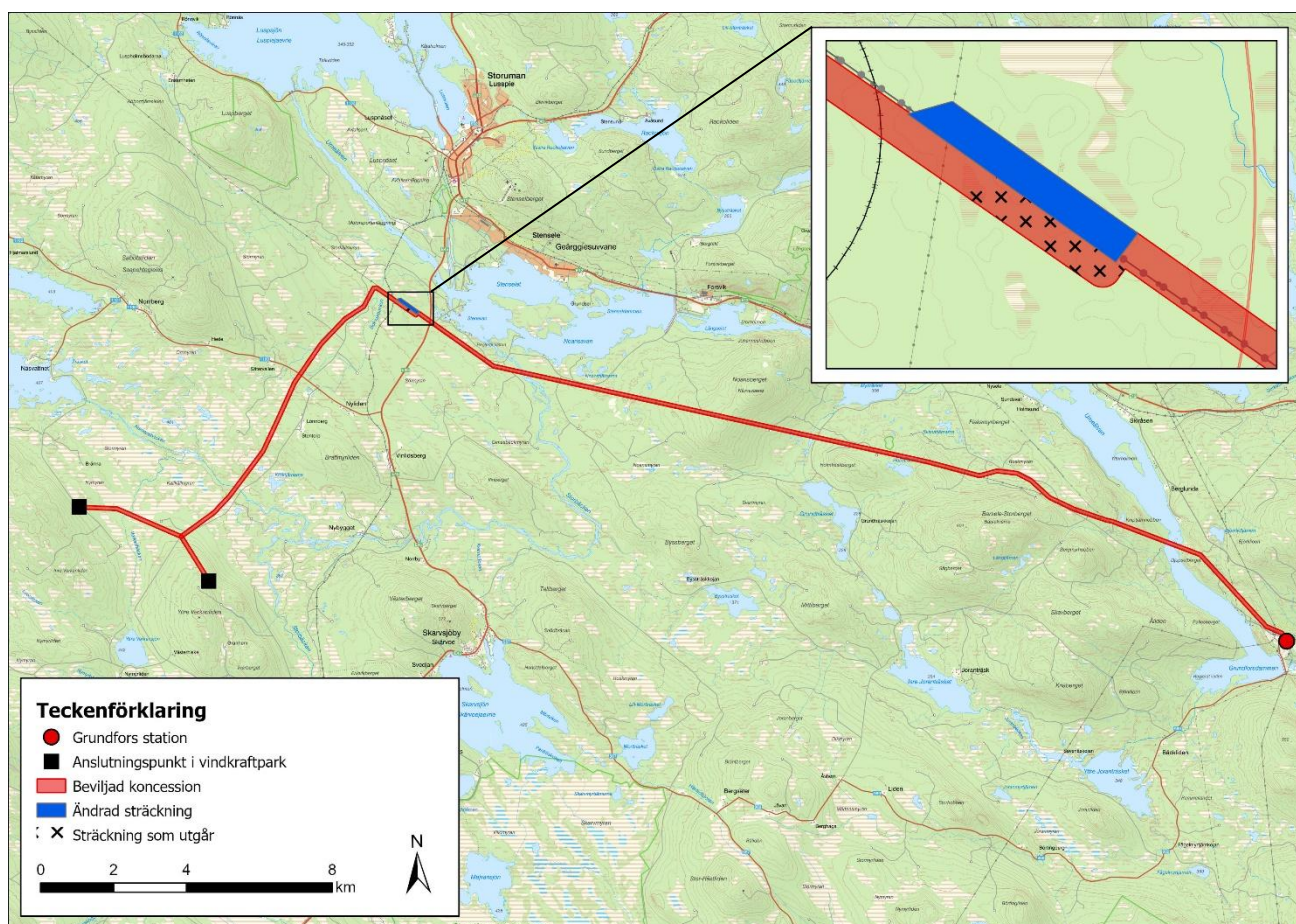
Vattenfall Eldistribution AB (Sökanden) avser att ansöka om ändring av nätkoncession för linje enligt 2 kap. 27 § ellagen för en kortare delsträcka av en tillståndsgiven men ännu ej byggd 170 kV-luftledning (konstruktions-spänning) mellan Inre respektive Yttre Verkanliden och Grundfors i Storumans kommun, Västerbottens län. Sökanden beviljades koncession för den ca 35 km långa ledningen i april 2024. Syftet med ledningen är att överföra den el som produceras i vindparkerna till elnätet. Nu aktuell ledningsändring förändrar inte detta syfte.

Syftet med den tillståndsgivna ledningen är att överföra den el som planerade vindkraftparker vid Verkanliden producerar till elnätet. Den nu aktuella ändringen innebär en mindre justering på en ca 500 meter lång sträcka. Ändringen förändrar inte syftet med tillståndsgiven ledning.

Den nu aktuella ändringen är nödvändig för att erhålla en lämplig korsningspunkt mellan den planerade 170 kV-ledningen och en befintlig 220 kV-ledning (nominell spänning), som ägs av Svenska kraftnät och som utgör en del av det svenska transmissionsnätet (stamnätet). Vid detaljprojekteringen har det visat sig att förutsättningarna vid den tidigare utpekade korsningspunkten inte är lämpliga för en korsning. Avståndet mellan linorna för befintlig ledning och terrängen är där inte tillräckligt för att 170 kV-ledningen ska kunna korsa under den befintliga ledningen. Därför föreslås att korsningspunkten i stället flyttas ca 500 meter västerut där en befintlig 24 kV-ledning korsar under 220 kV-ledningen. För att möjliggöra korsningen kommer 24 kV-ledningen att markförläggas här, vilket möjliggör att planerad 170 kV-ledning kan etableras i dess ställe. Att markförlägga 24 kV ledningen den korta sträcka som krävs vid själva korsningspunkten sker med stöd av den områdeskoncession som Vattenfall innehar för området. Nödvändiga samråd och eventuella övriga tillstånd som krävs för detta hanteras separat enligt främst miljöbalken.

En bibehållen sträckning enligt gällande tillstånd skulle kräva en ombyggnation av Svenska Kraftnäts befintliga ledning vilket i sin tur skulle kräva avbrott, något som generellt är mycket svårt genomförbart för en ledning som denna som ingår i transmissionsnätet. Avbrott på ledningen skulle få en stor påverkan för samhället då många skulle drabbas av ett sådant avbrott. En ändring enligt nu aktuell ansökan skulle innebära en bättre teknisk lösning, en betydligt mindre påverkan för samhället samt en kostnadsbesparing. I Figur 1 redovisas den ändrade och tillståndsgivna sträckningen för planerad 170 kV-ledning.

Inför ansökan om ändring av linjekoncession enligt 2 kap. 27 § ellagen ska ett undersökningssamråd genomföras enligt 6 kap. 23-25 §§ miljöbalken med syftet att utreda om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan samt för att samråda om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Samrådet syftar även till att inhämta synpunkter och övrig information rörande den ändrade sträckningen. Detta dokument utgör underlag för kombinerat undersöknings- och avgränsningssamråd enligt miljöbalken samt samråd enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen.

Figur 1. Översiktskarta över ledningssträckningen för vilken koncession beviljats mellan Inre respektive Yttre Verkanliden och Grundfors. Med svart ruta visas lokalisering av nu aktuell ändring och i den infällda rutan visas aktuell ändring.

1.2 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB distribuerar el till mer än 900 000 företag och privatpersoner genom att driva ett effektivt elnät som möter behoven av nätkapacitet samt el- och leveranskvalitet. Vi driver en samhällskritisk infrastruktur som distribuerar drygt hälften av all el som produceras i Sverige. Vårt uppdrag är att underhålla, driva och vid behov bygga ut ett säkert, tillförlitligt och kostnadseffektivt elnät för våra kunder. Vår uppgift är också att ansluta nya kunder till elnätet, allt från små hushåll och nya bostadsområden till datahallar och industrier som vill ställa om och elektrifiera drift och produktion. Omfattande investeringar i elnätet är helt avgörande för energiomställningen, samhällsutvecklingen och Sveriges konkurrenskraft. Vi bygger framtidens elnät och möjliggör energiomställningen för ett fossilfritt liv inom en generation. Läs mer om vår verksamhet på www.vattenfalleldistribution.se.

1.3 Disposition, metod och avgränsning

Under arbetet med beskrivning av miljökonsekvenser har information inhämtats genom kartstudier, fältbesök, naturvärdesinventering och tidigare samråd. Information om de intresseområden som ändringen kan komma att beröra har tagits fram genom att studera kommunala översikts- och detaljplaner samt offentliga databaser med information som visar utpekade intressen och skyddsvärda områden.

I underlaget lämnas de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten kan förväntas ge och för att utgöra beslutsunderlag för en samlad bedömning av verksamhetens miljöpåverkan. Direkta och indirekta effekter som den ändrade ledningssträckningen kan medföra beskrivs avseende följande aspekter:

- Rennäring, naturmiljö (djur, växter, mark, vatten) och kulturmiljö.

I detta dokument beskrivs de konsekvenser som den nu aktuella ändringen innebär jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning. Den nu aktuella ändringen innebär ingen skillnad avseende ledningens tekniska utformning, uppförande eller markbehov jämfört med ledningen för vilken koncession erhållits. Ändringen innebär att korsningspunkten mellan planerad 170 kV-ledningen och befintlig 220 kV-ledning flyttas ca 500 meter västerut och innebär därmed att ledningen fortsätter något längre norr om befintlig ledning innan den korsar under den befintliga ledningen.

Då inga byggnader där människor kan förväntas vistas under längre tid, så som permanentbostäder, skolor och fritidshus finns inom 500 meter från föreslagen ändrad ledningssträckning bedöms ändringen inte medföra någon risk för påverkan på boendemiljön. Någon vidare beskrivning av detta görs därför inte i detta underlag.

Vandringsleden "Kyrkstig Sätervallen" korsar befintlig 220 kV-ledning samt tillståndsgiven och ändrad sträckning för planerad 170 kV-ledning. Planerad ändring bedöms därför inte medföra någon förändring för friluftslivet jämfört med sträckningen enligt beviljad koncession, varför detta inte kommer att beskrivas mer i detta underlag.

Den nu aktuella ändringen berör inga vattendrag. Närmaste vattendrag, Boksansbäcken, ligger på sådant avstånd (ca 400 m) att den inte påverkas av nu sökt ändring.

Ändringen berör inga detaljplaner och är förenlig med kommunens översiktsplan, någon vidare beskrivning av detta görs därför inte.

2 TILLSTÅNDSPROCESSEN

2.1 Gällande tillstånd och ändring av nätkoncession för linje

För att bygga och använda elektriska starkströmsanläggningar i Sverige krävs enligt ellagen (1997:857) att nätägaren har ett särskilt tillstånd, en så kallad nätkoncession för linje. Ansökan om nätkoncession för linje prövas av Energimarknadsinspektionen och tillstånd beviljas vanligtvis tills vidare med möjlighet till omprövning efter 40 år.

Sökanden har erhållit beslut om nätkoncession för linje för en ny ledning mellan Inre respektive Yttre Verkanliden och Grundfors (beslut 2024-04-29, ärendenummer 2021-101799, anläggningsnummer 11274).

Till följd av behov av en ändrad korsningspunkt med en befintlig 220 kV-ledning behövs en ändring av gällande tillstånd (näckoncession för linje). Enligt 2 kap. 27 § ellagen är det möjligt att ansöka om ändring av en nätkoncession för linje, när det är fråga om ledningens sträckning, utförande eller tillåtna spänning, om ändringen är förenlig med förutsättningarna för att bevilja nätkoncession enligt 12–14 §§. Vid en ändring får koncessionsvillkoren ändras eller upphävas och koncessionen förenas med nya villkor.

Vid prövningen av en ansökan om ändring av en nätkoncession ska samråd enligt miljöbalken genomföras. Samråd ska genomföras med länsstyrelsen, kommunen och enskilda som kan tänkas bli berörda. Om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver samråd även genomföras med övriga statliga myndigheter, organisationer och den allmänhet som kan antas bli berörd. De synpunkter som inkommer i samrådet sammanställs och redovisas i den ansökan som sedan lämnas in och prövas av Energimarknadsmyndigheten.

2.2 Rätten till mark på annans fastighet

Förutom koncession behöver ledningsägaren även säkra rätten att anlägga och bibehålla ledningen på annans fastighet. Sökanden har för avsikt att i första hand teckna frivilliga överenskommelser med berörda fastighetsägare, ett så kallat markupplåtelseavtal. Avtalet reglerar fastighetsägarens och ledningsägarens rättigheter och skyldigheter. För fastighetsägaren innebär markupplåtelsen att marken förblir i fastighetsägarens ägo men att ersättning för intrånget erhållits i form av ett engångsbelopp.

2.3 Annan lagstiftning

Utöver nätkoncession för linje enligt ellagen och de bestämmelser som berörs i 6 kap. miljöbalken kan tillstånd eller dispenser även krävas enligt andra kapitel i miljöbalken eller enligt annan lagstiftning, som t ex anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken eller tillstånd/dispens från skyddat område enligt bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken. Även bestämmelserna i kulturmiljölagen ska beaktas.

3 ALTERNATIV

3.1 Planerad ändring av sträckning

Den nu aktuella ändringen visas i Figur 2. Ändringen innebär att ledningen på en längre sträcka går norr om befintlig ledning jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning.

Figur 2. Kartan visar nu aktuell ändring (blått) där sträckningen fortsätter norr om befintlig 220 kV-ledning ytterligare 500 meter (markerat med blått) jämfört med beviljad koncession. Ändringen innebär att sträckning markerad med kryss utgår.

3.2 Nollalternativet

Ett nollalternativ är enligt miljöbalken ett jämförelsealternativ som avser miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om den planerade verksamheten inte genomförs, i detta fall innebär det att den sökta ändringen inte beviljas och att ledningen på den aktuella sträckan byggs enligt beviljad koncession.

Nollalternativet innebär att en ombyggnation av Svenska kraftnäts ledning som krävs för att höja den på platsen för korsningspunkten enligt beviljad koncession. En ombyggnation av Svenska kraftnäts ledning innebär att ledningen behöver tas ur drift. Förutsättningarna att kunna ta en transmissionsledning ur drift bedöms vara begränsade. Nollalternativet skulle vidare innebära en försening med en oviss tidplan då en ombyggnation kräver en separat förstudie, detaljprojektering, upphandling och ett genomförande. Det är även oklart om, eller när ett avbrott på befintlig 220 kV-ledning kan ske. Kostnaderna för en sådan ombyggnation skulle vara betydligt högre än om korsningspunkten flyttas enligt denna ansökan.

4 TEKNISK BESKRIVNING

Den nu aktuella ändringen innebär ingen förändring vad gäller utformning och uppförande av luftledning jämfört med vad som tidigare angetts i ansökan för gällande linjekoncession. Ändringen innebär heller ingen ändring vad avser drift och underhåll, avveckling och rivning eller hänsynsåtgärder. Detta beskrivs därför endast mycket kortfattat nedan.

4.1 Utformning och uppförande

Ledningen planeras utföras som luftledning i huvudsak med portalstolpar i trä. Sedan 2017 använder Vattenfall alternativ till kreosotimpregnerade stolpar. Vad gäller val av impregneringsmedel följer Sökanden utvecklingen på marknaden och avser att använda det som är mest optimalt med hänsyn till funktion, hälsa och miljö.

Stolparnas höjd kommer generellt att variera beroende på terrängen men de förväntas i huvudsak bli ca 16-22 meter höga. Vid korsningspunkten kan stolparna komma att bli något lägre för att ledningen ska kunna korsa under befintlig 220 kV-ledning. Avståndet mellan stolparna på sträcka varierar beroende på bl.a. terrängförhållanden m.m. Ledningen uppförs med tre faslinor och avståndet mellan faslinorna blir ca 5 meter. Det är vanligt att stolpar behöver förankras med stag som förankras i marken eller i berg. Stolparna vid själva korsningspunkten kommer troligtvis att behöva stagas. Exakt utformning av ledningen liksom stolpplaceringar m.m. kommer att bestämmas i detaljprojekteringskedet.

Stolparna grävs ner ca 2 meter i marken. Vid byggnation med trästolpar grävs ett schakt om ca 2x2 meter per stolpben där stolpen placeras. Uppgrävda massor läggs sedan tillbaka runt stolpen. Schaktytan för stagförankringar blir vanligtvis något större. När stolparna står på plats dras faslinorna ut med särskilda lindragningsmaskiner. Jordlina kommer grävas ner utmed ledningens sträckning.

Byggandet av ledningen inleds genom att träd och högväxande vegetation avverkas i skogsgatan med hjälp av skogsmaskiner. Befintliga vägar och skogsgatan används så långt som möjligt för transporter. Om det inte är möjligt att nyttja befintliga vägar eller skogsgatan kan det bli nödvändigt att anlägga arbetsvägar.

4.2 Markbehov

Den planerade ledningen kräver en skogsgata med en bredd om ca 40 meter. På sträckan för aktuell ändring planeras ledningen dock förläggas parallellt med en befintlig 220 kV-ledning vilket innebär att den befintliga skogsgatan kan samnyttjas av befintlig och ny ledning. Den befintliga skogsgatan på den nu berörda sträckan behöver därför endast breddas med ca 25 meter.

Totalt bedöms ca 140 ha mark tas i anspråk för ledningsändamål för hela den tillståndsgivna 170 kV-ledningen mellan Inre respektive Yttre Vererkanliden och Grundfors. Den nu aktuella ändringen innebär ingen förändring i det totala markbehovet. Däremot innebär ändringen att något mer skog, en area av ca 25 x 500 meter, behöver avverkas jämfört med tillståndsgiven sträckning. Detta då den sträcka som med denna ändring utgår redan är avverkad inom ramen för det skogsbruk som bedrivs här, medan den tillkommande ytan inte är det.

4.3 Drift och underhåll

Drift och underhåll planeras ske på samma sätt som angivits för ledningen som Vattenfall erhållit koncession för. Det innebär att underhåll behöver ske för att upprätthålla drift-och personsäkerhet. Det skogliga underhållet omfattar underhållsröjning av skogsgatan, ungefär vart åttonde till tionde år, samt avverkning av farliga kanträd i ledningsgatans sidoområden. Det tekniska ledningsunderhållet genomförs efter behov och omfattar allt underhåll på själva ledningen inklusive stolpar och andra anordningar, t.ex. byte av gamla eller skadade stolpar, stag och faslinor.

4.4 Avveckling och rivning

Avveckling och rivning planeras likt tidigare tillståndsgiven sträcka, det vill säga att om behovet av ledningen upphör kommer ledningen att tas ur drift och monteras ner. Vid raseringen lossas faslinorna varefter stag m.m. rivs och stolparna tas upp ur marken. Marken vid stolpplatserna återställs normalt med befintliga massor och vegetationen tillåts åter växa upp. Nedtaget material transporteras bort och hanteras enligt gällande lagar och förordningar.

På enskilda platser kan det finnas tydliga motstående platsspecifika intressen som överväger nyttan med att gräva upp marken kring stolpar och stagförankringar för att ta bort dem. I dessa fall genomförs de åtgärder som ger minst påverkan på miljön i det aktuella området. Exempelvis kapas förankringsjärn i berg i nivå med bergytan och delar fastsatta i berget lämnas kvar.

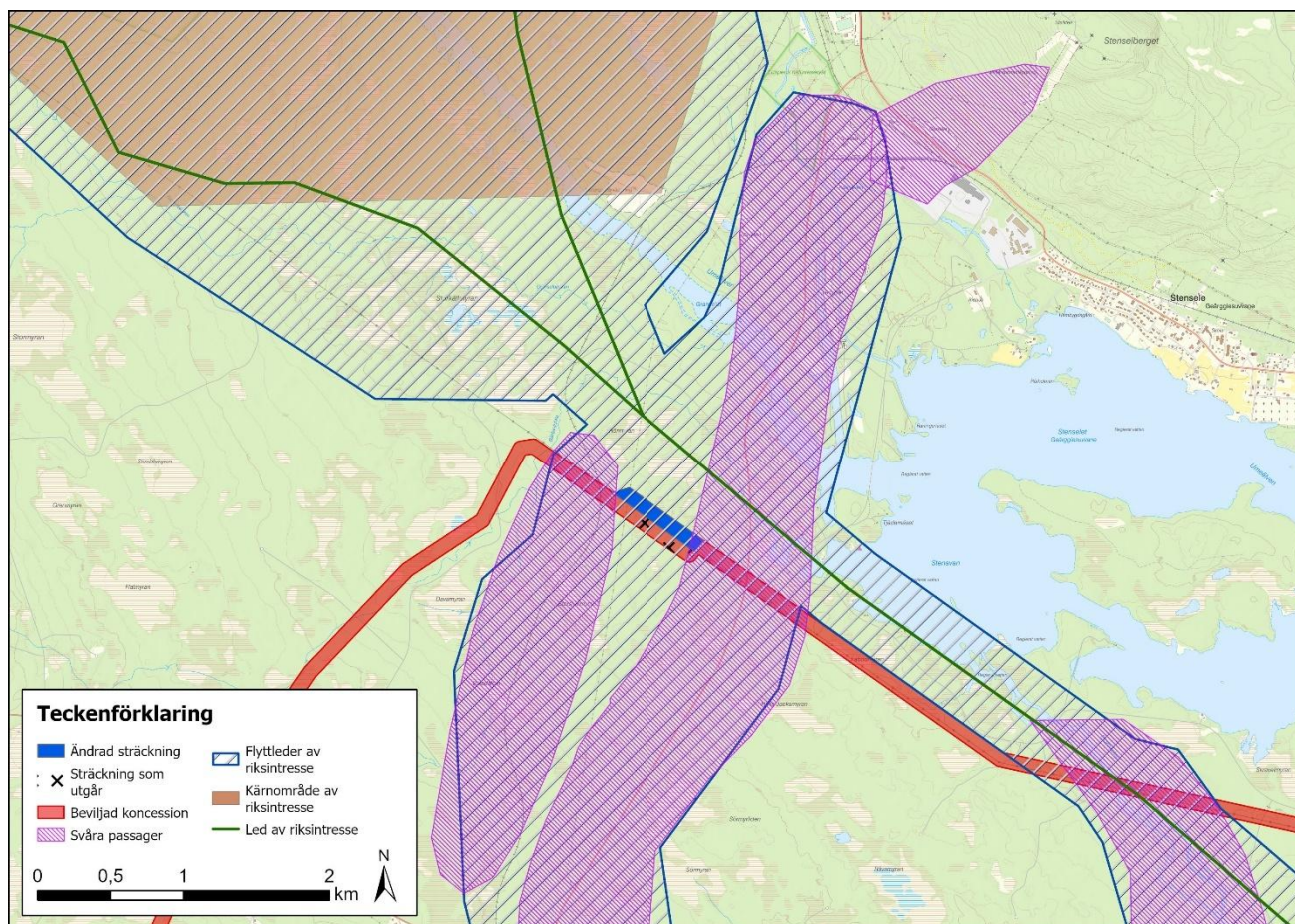
5 FÖRUTSÄTTNINGAR OCH MILJÖKONSEKVENSER

5.1 Rennäring

5.1.1 Förutsättningar

Den nu aktuella ledningsändringen berör område som nyttjas av Vapsten sameby och som utgör vårländ, förvinterland och vårvinterland för rennäringen. De rennäringsintressen som ändringen (liksom tillståndsgiven ledningssträckning) berör presenteras i Figur 3. Ändringen ligger inom område som är utpekad som flyttleder av riksintresse för rennäringen. Renskötseln i området är redan idag påverkad av andra markintrång och störningar och i närområdet finns både väg E45 och Inlandsbanan som båda utgör svåra passager för renskötseln både vid samlad flytt och för fritt strövande renar. Både den ursprungliga och ändrade korsningspunkten ligger i området mellan dessa svåra passager.

Nu aktuell ändring innebär att en tillkommande yta på ca 25 x 500 meter behöver avverkas jämfört med tillståndsgiven sträckning. Detta då tillståndsgiven sträckning på den aktuella platsen är förlagd i ett redan avverkat område söder om befintlig 220 kV-ledning medan den nu aktuella sträckningen går i ett ej avverkat skogsområde norr om den befintliga ledningen. Ny ledning förläggs dock i direkt anslutning till befintlig ledning och den skogsmark som behöver avverkas kan begränsas genom att skogsgatan för befintlig ledning kan samnyttjas. Ändringen innebär inte heller att något nytt infrastrukturstråk skapas utan den planerade 170 kV-ledningen planeras precis som för tillståndsgiven ledningssträckning fortsatt att följa den befintliga 220 kV-ledningen. Den nya korsningspunkten är lokaliserad något närmare befintlig järnväg jämfört med tillståndsgiven korsningspunkt.

Figur 3. Kartbild över rennäringsintressen

5.1.2 Hänsynsåtgärder

Någon särskild hänsynsåtgärd jämfört vad som tidigare angetts för tillståndsgiven ledningssträckning bedöms inte behövas.

5.1.3 Konsekvenser

Konsekvenser för renskötseln förväntas främst uppstå under byggfasen genom ökad mänsklig närvaro samt genom störningar från arbetsmaskiner m.m. vilken kan riskera spridning av renar, minskad betesro med merarbete för renskötare, ökade kostnader m.m. som konsekvens. Jämfört med nu tillståndsgiven ledning förväntas dock ingen förändring i konsekvenser avseende detta.

En ny ledning innebär att mark tas i anspråk genom att en skogsgata avverkas. När ledningen är byggd kommer marken fortsatt vara tillgänglig och kunna nyttjas. Det totala markanspråket för ny ledning mellan Inre respektive Yttre Verkanliden och Grundfors kommer med nu aktuell ändring inte att förändras jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning. Den nu aktuella ändringen innebär endast en marginell ökning (ca 25 x 500 meter) av den yta skogsmark som behöver avverkas jämfört med nu tillståndsgiven ledning.

Vad gäller fragmentering i landskapet innebär den nu aktuella ändringen ingen skillnad jämfört med tillståndsgiven ledning i och med att ny ledning endast förläggs på en annan sida av befintlig ledning. Genom samförläggning med befintlig ledning undviks ytterligare fragmentering i landskapet liksom ytterligare barriär- och spridningseffekter för rennäringsenheten.

I övrigt medför den nu aktuella ändringen inga ytterligare eller förändrade konsekvenser jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning. Konsekvenserna för rennärningen bedöms därför likvärda med tidigare tillståndsgiven sträckning. Detta eftersom den tillkommande påverkan för den nu aktuella ändringen endast utgörs av avverkning av skog på en mindre tillkommande yta. Konsekvenserna för rennärningen bedöms därför vara obetydliga för nu aktuella ändring jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning. Konsekvenserna för rennärningen för byggnation av hela ledningssträckan bedöms därför fortsatt vara måttlig under både anläggningsskede och driftfas.

5.2 Naturmiljö

5.2.1 Förutsättningar

Det område som berörs av nu aktuell ändring utgörs av skogsmark, där det bedrivs skogsbruk. Den nu planerade ändringen innebär ingen förändring av det totala markbehovet för ledningen i sin helhet. Däremot innebär ändringen att en marginell tillkommande yta (ca 25 x 500 meter) som idag utgörs av skogsmark behöver avverkas jämfört med tillståndsgiven sträckning.

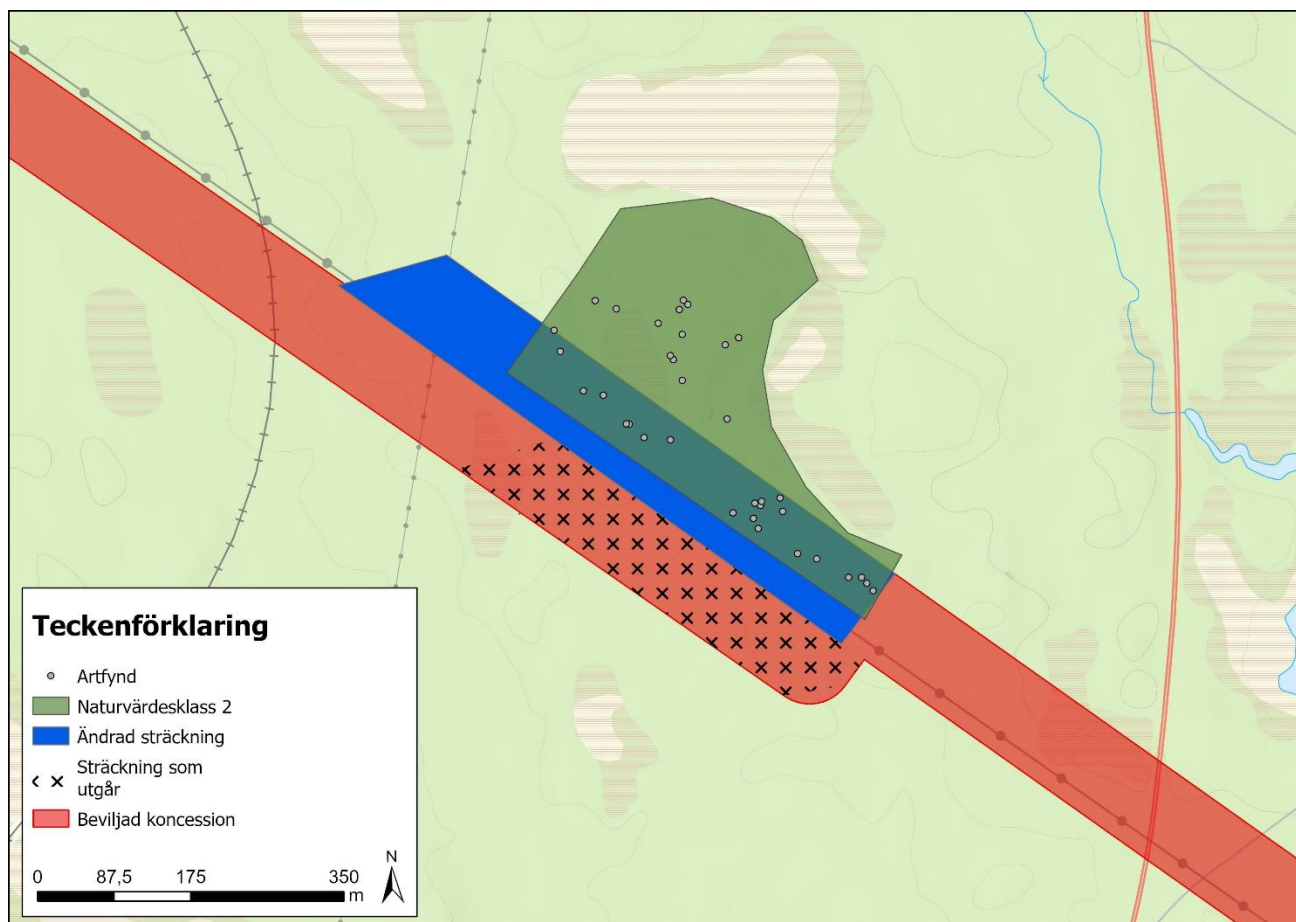
Under en kompletterande naturvärdesinventering som genomförts under hösten 2025 för nu aktuell ändring identifierades ett naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 2 (högt naturvärde) bestående av barr-blandskog. Inom objektet domineras de torrare moränkullarna av brandpräglad tallskog, medan svackorna är brandrefugiala och domineras av gran. Skogen har en tydlig påverkan från äldre plockhuggningar men har utvecklats fritt under lång tid och har nu hög grad av naturlighet. I alla delar finns en sparsam förekomst av träd kring 150 år, men det finns inslag av ännu äldre träd på över 200 år, både granar och tallar. Det finns inslag av enstaka äldre sälgrar. Död ved finns ofta tämligen allmänt, både som gran- och tallved. Enstaka grova, fina och brända tallhögstubbar förekommer. Hänglavsförekomsten är tämligen allmän till riklig, mest som manlav men garnlav draperar träden i vissa partier. I skogen finns flera blockfält. Sammantaget bildar området ett ganska varierat område, med naturvärden knutna till både gran och tall.

Ett antal rödlistade arter¹ återfanns inom naturvärdesobjektet, och ett flertal har allmänna förekomster. Vid inventeringen noterades sprickporing^{VU}, rosenticka^{NT}, ullticka^{NT}, granticka^{NT}, garnlav^{NT}, gammelgransskål^{NT}, dvärgbägarlav^{NT}, kolflarnlav^{NT}, vedflamlav^{NT}, vedskivlav^{NT}, blågrå svartspik^{NT}, blanksvart spiklav^{NT}, vedticka, dropptaggsvamp, luddlav, bårdlav (signalarter).

Vidare noterades taltita samt spår av tretåig hackspett (rödlistade som NT samt fridlysta). Spår av hackspetten noterades i den norra delen av det identifierade naturvärdesobjektet (ca 50 m från planerad skogsgata) och i form av enstaka typiska ringhack på granar, varav ett färskt (ingen fågel noterades). Biotopen i sig själv bedöms vara för liten för att kunna hysa ett häckande par, men tillsammans med andra äldre skogar i omgivningen kan det möjligen utgöra en del av ett revir. Även taltita noterades i den norra delen av inventeringsområdet. Hygget söder om befintlig 220 kV-ledning kan vara bidragande orsak till att fåglarna söker sig till andra områden.

Identifierade naturvärden visas i Figur 4 nedan. Ledningsändringen tangerar den södra kanten av naturvärdesobjektet av klass 2 och inom den tänkta skogsgatan återfanns vid inventeringen gammelgransskål^{NT}, dvärgbägarlav^{NT} och vedticka (signalart). Övriga arter ligger utanför det tänkta avverkningsområdet.

¹ NT = nära hotad, VU = sårbar

Figur 4. Kartbild över identifierade naturvärdesobjekt och artfynd i naturvärdesbiotop. Område med naturvärdesklass 2 identifierades 2025.

5.2.2 Hänsynsåtgärder

Den största hänsynsåtgärden för att minimera påverkan på naturmiljön är vidtagen i samband med att den ursprungliga ledningssträckningen lokaliserades. Den planerade 170 kV-ledningen har därför till stor del samlokaliseras med annan infrastruktur, bl.a. med befintlig 220 kV-ledning, för att begränsa påverkan på arters livsmiljöer samt för att undvika att ytterligare barriärer tillskapas i området. Nu aktuell ändring ligger även fortsatt samlokaliserad med befintlig ledning. Information om var skyddsvärda arter finns kommer delges detaljprojektörerna och om möjligt undviks stolpplacering där sådana arter finns.

5.2.3 Konsekvenser

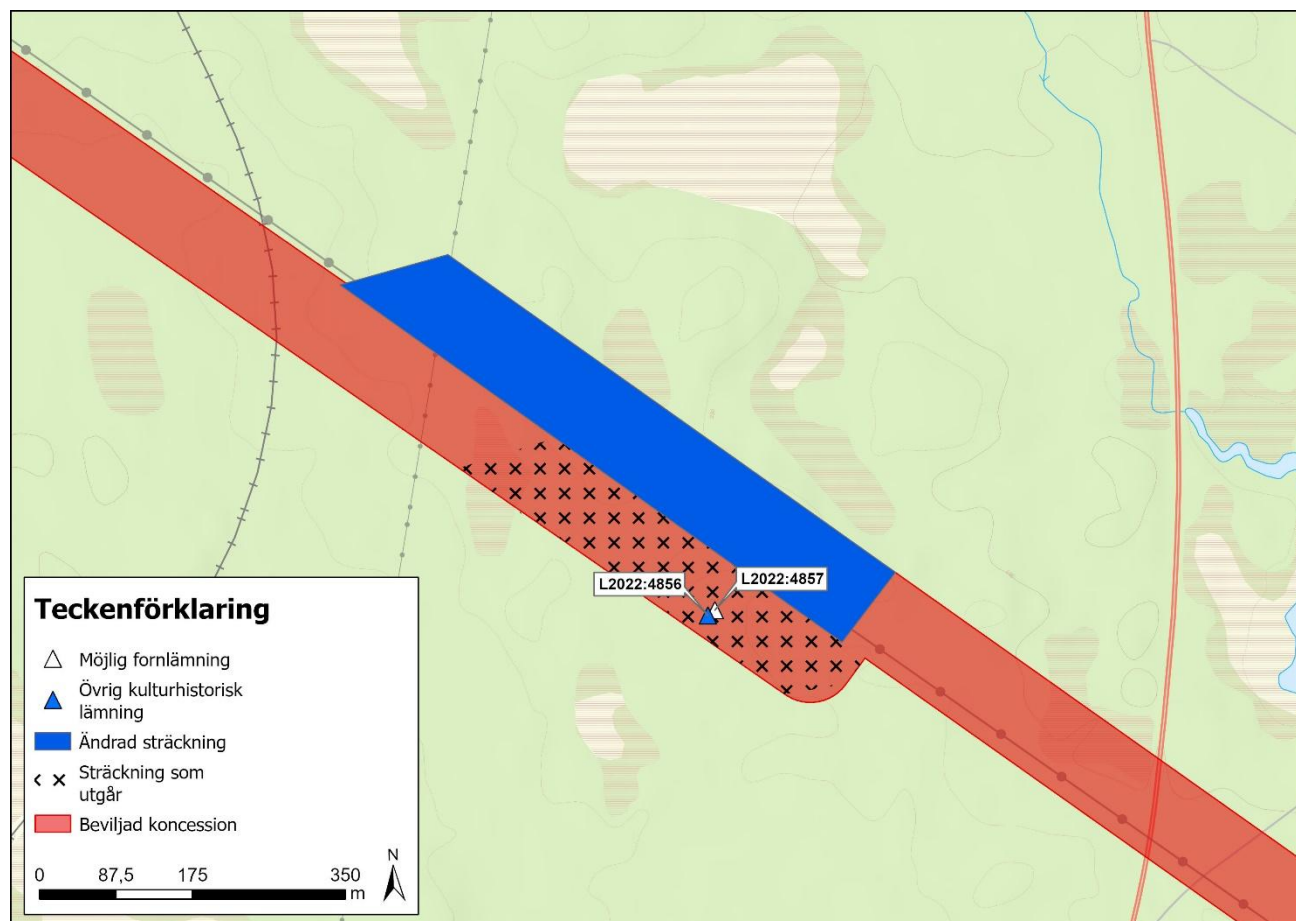
Den nu planerade ändringen innebär att en marginell tillkommande yta (ca 25 x 500 meter) som idag utgörs av skogsmark och som tangerar ett område av naturvärdesklass 2 (högt naturvärde) behöver avverkas jämfört med tillståndsgiven sträckning. Ändringen innebär en marginell påverkan av naturvärdesområdet men innebär att tre arter som identifierats inom den aktuella skogsgatan kan påverkas i samband med anläggningsarbeten till följd av avverkning, terrängkörning och grävning för stolpplacering eller till följd av ökat ljusinsläpp. Utförs arbeten vintertid bedöms påverkan begränsas. Då arterna finns inom större, likartade områden förväntas ingen skada på populationsnivå. Eftersom fynden av rödlistade och fridlysta arter utgörs av lågväxande sådana bedöms det inte heller finnas behov av att ta bort dem i samband med framtida röjningsarbeten.

De negativa konsekvenserna för naturmiljön bedöms bli små i jämförelse med tillståndsgiven sträckning. Konsekvenserna för naturmiljön för byggnation av hela ledningssträckan bedöms därför fortsatt vara måttlig.

5.3 Kulturmiljö

5.3.1 Förutsättningar

En arkeologisk utredning steg 1 har genomförts för tillståndsgiven ledningssträckning. Det nu aktuella området ingick dock ej i utredningsområdet. Inga kända fynd finns inom området för ändringen. Närmsta identifierade fynd är en möjlig fornlämning (L2022:4857) och en övrig kulturhistorisk lämning (L2022:4856) återfinns inom område som nu utgår som koncessionsområde, se Figur 5.

Figur 5. Lämningar som påträffats vid tidigare inventering ligger inom område som nu utgår som koncessionsområde.

5.3.2 Hänsynsåtgärder

Om det vid arbetets genomförande påträffas lämning som kan antas vara en fornlämning ska den del av arbetet som berör lämningen avbrytas och fyndet anmälas till Länsstyrelsen enligt 2 kap 10 § kulturmiljölagen.

5.3.3 Konsekvenser

Den planerade ändringen medför att L2022:4857 och L2022:4856 inte längre berörs av ledningen.

5.4 Miljömål

Nu aktuell sträckning bedöms, likt tidigare tillståndsgiven sträcka, beröra följande miljömål:

Begränsad klimatpåverkan:

Nu sökt sträckning bidrar till uppfyllelsen av målet då syftet med ledningen är att ansluta en anläggning som producerar förnybar energi.

Säker strålmiljö:

Runt kraftledningar alstras elektromagnetiska fält. Den sökta ledningssträckningen är belägen på ett sådant stort avstånd från bostäder att de magnetiska fälten bedöms ge upphov till obetydliga konsekvenser för människors hälsa och miljö.

5.5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedöms påverkan av nu aktuell ändring, jämfört med tillståndsgiven ledningssträckning, endast utgöras av att skog behöver avverkas i något större utsträckning. Detta eftersom området norr om befintlig 220 kV-ledning, som berörs av nu aktuell ändring, utgörs av ett skogsområde, medan området söder om den befintliga ledningen sedan tidigare har avverkats inom ramen för det skogsbruk som bedrivs i området. Den skog som behöver avverkas tangerar ett område som vid den kompletterande naturvärdesinventering bedömts utgöra naturvärdesklass 2 (högt naturvärde) men genom samförläggning med befintlig ledning kan den yta som behöver avverkas begränsas.

För samtliga intressen bedöms konsekvenserna bli likvärda jämfört med tillståndsgiven sträckning. Den bedömning som görs är därmed att ändringen av sträckningen inte torde medföra någon betydande miljöpåverkan. Det är dock länsstyrelsen som har att fatta det beslutet.

6 REFERENSER

Bergman, T. och Lundström, P. (2022) Kompletterande Naturvärdesinventering, Inre och Yttre Verkanliden. Tyréns AB

Klang, L. (2022) Arkeologisk utredning steg 1 för planerad 150 kV kraftledning mellan Grundfors och Verkanliden- inom ett flertal fastigheter i Stensele socken, Storumans kommun, Västerbottens län, Västerbottens län. LK Konsult

Tyrén, H. (2021) Inventering av fågelfaunan för ny anslutningsledning Grundfors-Verkanliden. Inventering av skogshöns, ugglor, våtmarksfåglar och rovfåglar Storumans kommun, Västerbottens län. Licab AB

Förhandsinformation resultat från kompletterande naturvärdesinventering 2025, Sweco AB.